

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

20 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Mihalachi Cristina în numele inculpatei Cușnir Elena, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 iunie 2019, în cauza penală privind-o pe

Cușnir Elena XXX născută la XXX, originară din XXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 01.09.2017 – 28.03.2019 (prima instanță);
2. 22.04.2019 – 12.06.2019 (instanța de apel);
3. 25.09.2019 – 20.12.2019 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Orhei (sediul Central) din 28 martie 2019, inculpata Cușnir Elena a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (4) Cod penal, iar cu aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, i-a fost stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar pentru femei.

Prin sentință s-a soluționat și chestiunea cu privire la corpurile delictive.

1.1 Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, inculpata Cușnir Elena la 13 octombrie 2016 aproximativ ora 17.30 aflându-se în locuința proprie amplasată în r-nul XXX, satul XXX, în timpul uneia din cerți frecvente, ce apărea între ea și soțul ei Cușnir Igor, care se afla în stare de ebrietate alcoolică, Cușnir Elena, i-a aplicat acestuia intenționat trei lovituri cu cuțit de bucătărie în regiunea cutiei toracelui din partea stîngă. În rezultatul vătămarilor corporale cauzate Cușnir Igor a decedat la fața locului.

Acțiunile inculpatei Cușnir Elena au fost calificate în baza art. 201¹ alin. (4) Cod penal – violența în familie adică „*acțiunea intenționată comisă de un membru de familie asupra unui alt membru al familiei, manifestată prin acțiuni violente, care au cauzat vătămarea gravă a integrității corporale soldate cu decesul victimei*”.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către:

2.1 Avocatul Drăguțan Ivan împreună cu inculpata Cușnir Elena, care au solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, emiterea unei noi hotărâri prin care să fie încetat procesul penal din motiv că există cauze care înlătură răspunderea penală.

Invocând faptul că:

- de către instanța de fond nu a fost luat în calcul concluzia expertului din care rezultă că la momentul săvârșirii infracțiunii și după consumarea evenimentelor cu conținut infracțional, inculpata s-a afla într-o stare de excitate psiho-emoțională moderată, care i-a modificat comportamentul ordinar al acesteia. Această stare a apărut în urma stării tensionate de durată, pe fondalul relațiilor ostile cu victima, care un timp îndelungat o agresa fizic și verbal, o înjosea. Expertizata timp îndelungat consuma și acumula frustrarea majoră, prin interiorizarea protestului intern, inhibiția atitudinală, și epuizarea resurselor personale. Această trăire a ajuns la apogeu și a avut tendința declanșatoare maximă, când expertizata a simțit un pericol real pentru sine și pentru copilul său. Acestea au survenit la provocare agresivă din partea soțului. Astfel, evenimentul a fost consumat timp îndelungat, în care avalanșa frustrării și revoltei era interiorizată și comprimată. Lezarea demnității sale de ultimă oră, pericolul real, resimțit pentru ea i-au generat o încărcătură afectivă majoră, provocând învinuitei emoții negative, reacție de protest la situația stresantă de durată, aceasta fiind percepută ca: „*ceva care nu are sfârșit.*” Această situație, actualmente și în etapa premergătoare a crimei, a generat la învinuită un sentiment de disconfort intra psihic, de frustrare, confuzie, declanșând o reacție afectivă care nu a diminuat capacitatea de conștientizare a acțiunilor și prevederea consecințelor acestora;

- expertiza medico legală-psihiatrică confirmă faptul că la momentul când inculpata a fost atacată de soț ea era într-o stare de legitimă apărare a sa și a copilului ei. Acest atac a fost de un caracter direct, imediat și real îndreptat împotriva sa și copilului ei și a fost declanșat din intenții și în scopul de a-și bate joc de inculpată, era îndreptat împotriva vieții și punea în pericol grav drepturile și integritatea fizică a inculpatei și copilului ei.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 iunie 2019, s-a respins apelul declarat cu menținerea sentinței în vigoare fără modificări.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpata Cușnir Elena a săvârșit infracțiunea imputată. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

La caz, ținând cont de circumstanțele specifice în care a fost comisă infracțiunea și specificul infracțiunii, instanța de apel a reținut că probele decisive sunt declarațiile martorilor Cușnir Eudochia și minora Cușnir Iulia care au fost prezente în domiciliu. Argumentele prin care se justifică aceste probe pentru a fundamenta o sentință de

condamnare au fost expuse de către prima instanță, fiind preluate și de către instanța de apel.

Instanța de apel a constatat o motivare amplă și temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu fapta incriminată prin rechizitoriu inculpatei, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță.

Cu referire la argumentele apărării referitor la faptul că inculpata s-a aflat în legitimă apărare, instanța de apel a ținut să menționeze că localizarea anatomică și aspectul morfologic al vătămarilor victimei indică la neveridicitatea versiunii inculpatei, deoarece asemenea leziuni nu puteau fi provocate în condițiile descrise de către inculpată.

Cu referire la pedeapsa aplicată inculpatei, instanța de apel a menționat că de către prima instanță la acest capitol întru totul au fost respectate prevederile art. 6, 7, 61, 75, 79 Cod penal, precum și s-a ținut cont de scopul pedepsei penale, care urmărește restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acesteia.

4. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar, de către:

4.1. Avocatul Mihalachi Cristina în numele inculpatei Cușnir Elena, care a invocat temei de recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea totală a deciziei, cu achitarea inculpatei.

Invocând faptul că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

- preluarea de către instanța de apel a motivării instanței de fond și acceptarea acesteia contravine esenței de legitimă apărare;

- de către instanțele de fond incorect au fost apreciate declarațiile martorilor Cușnir Iulia și Cușnir Eudochia, precum și a inculpatei Cușnir Elena, declarații care confirmă că inculpata s-a aflat în legitima apărare;

- nu au fost luate în calcul declarațiile celorlalți martori Cernobrovin Irina, Grafova Ludmila, Roșca Ludmila, Covalenco Lucia, Cușnir Alexandru care au confirmat că inculpata avea des conflicte cu victima și că ultima deseori îi aplica lovituri;

- nu s-a dat o apreciere concluziei din raportul de expertiză judiciară psihiatrico-psihologică nr. 78 din 06 iunie 2017 din care urmează că inculpata a reacționat din motive de autoapărare și apărarea copilului său;

- faptul că inculpata a lovit de 3 ori a fost explicat prin concluzia expertului la pct. 2.2 din raportul de expertiză și anume că inculpata are crize epileptice de frecvență joasă care duce la diminuarea semnificativă a aptitudinii de prognoză și autocontrol, acționând în condiții de discernământ diminuat.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că, recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, se reține că recurentul contestă decizia instanței de apel, invocând ca temei de recurs art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că, motivele invocate de recurent în susținerea recursului nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, argumentând în acest context următoarele.

Colegiul penal analizând textul deciziei atacate (f.d. 19-23, Vol. II) în coraport cu motivele invocate de recurent, atestă că instanța de apel s-a expus argumentat și motivat asupra aspectelor contestate și în prezentul recurs ordinar, bazându-și just soluția privind aplicarea pedepsei în privința inculpatei Cușnir Elena, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6

§1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Colegiul penal apreciază critic poziția recurentului precum că „*de către instanțele de fond incorect au fost apreciate declarațiile martorilor Cușnir Iulia, Cușnir Eudochia precum și a inculpatei Cușnir Elena, declarații care confirmă că inculpata s-a aflat în legitima apărare*” or declarațiile la care face referire recurentul nu confirmă în nici un fel că inculpata se afla în legitimă apărare, după cum urmează atât din declarațiile lui Cușnir Eudochia cât și din declarațiile lui Cușnir Iulia acestea nu au văzut nemijlocit altercația care a avut loc dintre inculpată și partea vătămată deoarece când s-a început cearta Cușnir Iulia s-a ascuns după sobă (f.d. 188, Vol.I) iar Cușnir Eudochia se afla pe canapea (f.d 167 vol.I), iar declarațiile date că către inculpată nu pot servi ca temei de achitare a ultimei deoarece acestea au fost făcute cu scopul de a evita răspunderea penală pentru infracțiunea comisă. Mai mult declarațiile inculpatei Cușnir Iulia se află în contradicție cu celelalte probe puse la baza condamnării ultimei.

Totodată instanța de recurs apreciază ca fiind nefondate alegațiile recurentului precum că „*nu s-a dat o apreciere concluziei raportului de expertiză judiciară psihiatrico-psihologică nr. 78 din 06.06.2017, precum și faptul că inculpata a lovit de 3 ori deoarece aceasta avea crize epileptice de frecvență joasă care duce la diminuarea semnificativă a aptitudinii de prognoză și autocontrol, acționând în condiții de discernământ diminuat*” or, din însăși raportul de expertiză judiciară nr. 78 din 06.06.2017 la care face referire recurentul urmează că „*în momentul comiterii faptei de careva maladiei psihice cronice inculpata nu suferea dar prezenta diagnosticul „Tulburare organică de personalitate în cadrul epilepsiei cu crize epileptice de frecvență joasă” la momentul comiterii faptei ce i se impută careva tulburări psihice de intensitate psihotică nu manifesta... a acționat în condiții de discernământ diminuat, având capacitatea de a prevedea și în deosebi de deliberare a acțiunilor sale limitată, incompletă, având responsabilitate redusă. Acțiunile violente a cet. Cușnir Igor aplicate la data de 13.10.2016 (în cumulul cu acțiunile violente sistematice anterioare) în privința inculpatei Cușnir Elena, în timpul conflictului nu ia provocat ultimei starea de afect patologic* (f.d 74-78 verso, Vol. I).

La caz instanța de recurs ordinar ține să menționeze faptul că conform prevederilor art. 23¹ alin. (2) Cod penal „*instanța de judecată, la stabilirea pedepsei sau a măsurilor de siguranță, ține cont de tulburarea psihică existentă, care însă nu exclude răspunderea penală.*” Prin urmare atât instanța de fond cât și cea de apel corect au dispus condamnarea lui Cușnir Elena în baza art. 201¹ alin. (4) Cod penal, ținându-se cont de faptul că

infracțiunea a fost comisă de o persoană cu responsabilitate redusă, dar care la momentul comiterii infracțiunii avea discernământ, fiind corect aplicate prevederile art. 79 Cod penal în speța dată.

6. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, urmând a fi menținută, iar recursul declarat urmează a fi declarat ca inadmisibil fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Mihalachi Cristina în numele inculpatei Cușnir Elena împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 iunie 2019, în cauza penală privind-o pe **Cușnir Elena XXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **17 ianuarie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor